

HERMANN HESSE

Klein und Wagner. Novelle

© Hermann Hesse 1920.

Toate drepturile rezervate și controlate
prin Suhrkamp Verlag Berlin

Kurgast. Aufzeichnungen von einer Badener Kur

© Hermann Hesse 1925.

Toate drepturile rezervate și controlate
prin Suhrkamp Verlag Berlin

© RAO Distribuție, 2018

pentru versiunea în limba română

Coperta
Acuarelă de Hermann Hesse

2019

978-606-006-239-4

RAO Distribuție

Str. Bârgăului nr. 9–11, sector 1, București, România

www.raobooks.com

www.rao.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HESSE, HERMANN

Klein și Wagner: La tratament / Hermann Hesse; trad. din lb.

germană: Graal Soft. – București: RAO Distribuție, 2019

ISBN 978-606-006-239-4

I. Graal Soft București (trad.)

821.112.2

Klein și Wagner

Cuprins

Klein și Wagner.....5

La tratament.

Note de la o cură la Baden131

DANTE ALIGHIERI

Înfernul

JANE AUSTEN

Mândrie și prejudecată

HONORÉ DE BALZAC

Verișoara Bette

Moș Goriot

L. FRANK BAUM

Vrăjitorul din Oz

EMILY BRONTË

La răscruce de vânturi

ALBERT CAMUS

Carnete

Fața și reversul. Nunta. Mitul lui Sisif. Omul revoltat. Vara

Primul om

Străinul. Ciuma. Cădereea. Exilul și împărăția

LEWIS CARROLL

Aventurile lui Alice în Țara Minunilor

Alice în Țara Oglinzii și ce a găsit acolo

AGATHA CHRISTIE

Zecă negri mititei

KATE CHOPIN

Trezirea

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

Studiul în roșu-aprins. Semnul celor patru

Câinele din Baskerville. Valea terorii

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Micul prinț

Curierul de Sud. Zbor de noapte. Pământ al oamenilor. Pilot de război

Citadela

În trenul rapid, după avalanșa de întâmplări și agitația fugii și trecerii frontierei, după vîrtejul de emoții și evenimente, îngrijorări și pericole, și încă uimit că totul decurse bine, Friedrich Klein simți cum se prăbușește în sine. Trenul înainta parcă prea repede – acum că nu mai era nicio grabă – spre sud, purtând puținii pasageri în goană pe lângă lacuri, munți, cascade și alte minuni ale naturii, duduind prin tuneluri și peste poduri grațios arcuite, toate străine, frumoase și parcă fără niciun rost, imagini din manuale școlare și cărți poștale, peisaje pe care își amintea că le-a văzut o dată, dar care nu îl interesau. Asta era străinătatea, aici era locul lui acum, nu mai exista drum de întoarcere acasă. Banii erau în siguranță, îi avea pe toți la el. Ținea bine, ascunse

în buzunarul de la piept, toate bancnotele de o mie.
Respect pentru oameni și cărți

Gândul că acum nu mai putea să i se întâmpile nimic, că trecuse granița și că, pentru moment, scăpase cu un pașaport fals de orice fel de urmărire, gândul acesta plăcut îi revinea mereu în minte, îl încălzea, îi dădea satisfacție. Dar acest gând frumos era asemenea unei păsări moarte, căreia un copil îi suflă în aripi. Nu trăia, nu deschidea niciun ochi, cădea ca plumbul din mâna, nu transmitea nicio bucurie, nicio pâlpâire, nicio emoție. Era ciudat, remarcase asta cu câteva zile în urmă: nu prea putea să se gândească la ce voia, nu putea să își controleze gândurile, ele alergau pe unde voiau și adăstau, în ciuda împotrivirii sale, mai ales asupra imaginilor care-l tulburau. Parcă mintea lui era un caleidoscop, în care alternarea imaginilor era condusă de o mâna străină. Poate că doar privarea îndelungată de somn și agitația erau de vină. De ceva vreme era neliniștit. În orice caz nu era bine și dacă nu reușea în curând să-și regăsească liniștea și fericirea, avea să ajungă la disperare.

Friedrich Klein pipăi revolverul pe care îl avea în buzunarul pantalonilor. Și acest revolver era printre noile achiziții, ținea de noul său rol și noua însățire. Cât îi dispăcea și cât îl

Klein și Wagner

dezgusta să care toate astea cu el până și în somnul otrăvit și fragil – o infracțiune, documente falsificate, bani ascunși, cusuți în haină, revolverul, numele fals. Cât semănau toate astea cu poveștile cu tâlhari, cu romanticismul de proastă calitate. Nimic din toate astea nu i se potrivea lui Klein, tipul cel bun. Era enervant și dezgustător, nu simțea eliberare sau relaxare, aşa cum sperase.

Doamne sfinte, de ce luase asta asupra sa, el, un bărbat de aproape 40 de ani, funcționar corect, cetățean liniștit și pașnic, cu tabieturi, tatăl unor copii drăguți? De ce? Simțea: trebuie să fi existat un impuls, o nevoie, o reacție compulsivă destul de puternică pentru a convinge o persoană ca el să facă imposibilul – și abia când va înțelege această nevoie, această reacție compulsivă, când va fi din nou ordine în sufletul lui, abia atunci va putea să se relaxeze puțin.

Se îndreptă brusc de spate, își apăsa tâmpalele cu degetele mari și se strădui să gândească. Era greu, i se părea că avea capul ca de sticlă, golit din pricina agitației, oboselii și lipsei somnului. Dar nu ajuta la nimic, trebuia să se gândească. Trebuia să caute și să găsească, trebuia să reușească să se echilibreze, să se cunoască și să se

Înțeleagă măcar cât de cât. Altfel nu și-ar mai putea suporta viața.^{ti}

Responzănele
Căută anevoie amintirile acestor zile, aşa cum aduni cu penseta cioburile de porțelan pentru a repara crăpătura unei bomboniere vechi. Erau o sumedenie de aşchii mici, diferite, care nu indicau prin structură sau culoare imaginea de ansamblu. Ce amintiri! Revăzu cutia albastă din care, cu mâna tremurătoare, scosese ștampila șefului. Îl revăzu pe bătrânul de la ghișeu, care îi dăduse un teanc de bancnote. Revăzu cabina telefonică, unde se sprijinise cu mâna stângă de perete, ca să rămână în picioare în timp ce vorbea la telefon. Dar nu se revăzu pe sine, ci pe altcineva făcând toate astea, un străin care se numea Klein, care nu era însă el.

Îl văzu pe acest străin arzând scrisori, scriind scrisori. Îl văzu luând masa la restaurant. Îl văzu – nu, acesta nu era un străin, era însuși Friedrich Klein! – noaptea, apelat asupra unui copil adormit. Nu, acela fusese chiar el! Cât de dureros era să privească chipul acelui copil adormit și să-i asculte respirația, știind că nu-i va mai vedea nicicând dragii ochi deschiși, nu-i va mai vedea nicicând gurița dragă râzând sau mâncând. Copilul nu-l va mai săruta

niciodată. Cât de tare îl dorea asta! De ce își facea singur rău, omul acesta, Klein?

Renunță să mai adune cioburile minusculе. Trenul opri în fața unei gări străine, ușile se trântiră, geamantanele se legănău prin dreptul ferestrei, afișe de hârtie albastre și galbene anunțau: Hotel Milano! Hotel Continental! Trebuia să fie atent? Era important? Exista vreun pericol? Înhise ochii și se afundă pentru o clipă ca într-o amorțeală, dar tresări aproape imediat, deschise ochii, redevenind vigilant. Unde se afla? Gara încă mai era acolo. Stai – cum mă cheamă? Repetă a mia oară. Deci: Cum mă cheamă? Klein. Nu, la naiba! Gata cu Klein, Klein nu mai exista. Pipăi buzunarul de la piept unde avea pașaportul.

Cât de obositoare erau toate astea! Dacă lumea ar ști cât era de dificil să fii răufăcător! Strânse pumnii. Astea nu-l priveau. Hotel Milano, gara, hamalii. Putea lăsa deoparte toate astea. Nu, era vorba de altceva, mai important. De ce oare?

Atîpi, trenul se puse în mișcare, dar el reveni la gândurile lui. Era foarte important. Se punea problema dacă mai reușea să-și suporte viața. Sau nu era mai simplu să pună capăt acestei nebunii obositoare? Oare avea otrava la el? Opiumul? Ah, nu, își aminti, nu îl primise.

Dar avea revolverul. Da, corect. Foarte bine.
Excelent.oameni și cărți

Foarte bine și Excelent! își zise și mai adăugă câteva cuvinte. Dintr-o dată se auzi vorbind, se sperie, își văzu în geamul trenului chipul descompus, străin, trist, contorsionat. Doamne sfinte! urlă în sinea sa. Doamne sfinte! Ce să mai fac? Pentru ce să mai trăiesc? Să lovească tare cu fruntea în chipul acela contorsionat, să se înfigă în sticlă, să își taie capul. Să dea cu capul de șine, sec și cu ecou, să fie prins de roțile trenului, să îl fie strívite intestine și creier, oase și inimă și ochi – să se întindă pe șine, să fie transformat în nimic, să fie șters de pe fața pământului. Asta era tot ce mai putea dori, tot ce mai avea vreun sens.

Adormi în timp ce își privea disperat, cu nasul lipit de geam, chipul oglindit. Poate câteva secunde, poate câteva ore. Când și când se lovea cu fruntea de sticlă, dar nu deschidea ochii.

Se trezi dintr-un vis a cărui ultimă parte îi rămase în minte. Se făcea că seudea pe locul din față într-o mașină care străbătea un oraș, în sus și în jos, în viteză, periculos. Șoferului îi dăduse un ghiont în burtă, îi smulse volanul din mâna, conducând apoi chiar el, sălbatic și în forță, peste bolovani, trecând razant pe lângă cai și

vitrine, zgâriind copaci care îi aruncau scânteie în fața ochilor.

Se trezi. Avea mintea mai limpede. Zâmbi cu gândul la imaginile din vis. Ghiontul fusese bun, se amuză el. Începu să reconstruiască visul și să-l analizeze în gând. Cum șiuerase pe lângă copaci. Poate că sunetul provenea de la tren? Dar condusul fusese, în ciuda pericolului, o plăcere, o încântare, o eliberare! Da, era mai bine să conducă singur și să se distrugă decât să fie mereu condus și dirijat de alții.

Dar pe cine lovise oare în vis? Cine era șoferul străin care șezuse lângă el, la volanul mașinii? Nu își putea aminti chipul – rămăsese doar cu o senzație vagă, întunecată... Cine putea să fie? Cineva pe care îl venera, care avea influență asupra vieții sale, pe care îl accepta în preajma lui, dar pe care îl ura în secret, căruia îi dăduse în cele din urmă un ghiont în burtă! Poate tatăl său? Sau vreun șef? Sau poate că fusese chiar...? Klein făcu ochii mari. Aflase capătul firului. Să uite visul. Existau lucruri mai importante. Știa asta! Începu să-și dea seama, să intuiască, să simtă de ce seudea singur în trenul rapid, de ce nu se mai numea Klein, de ce furase bani și falsificase documente. În sfârșit, în sfârșit!

Da, aşa era. Nu mai avea sens să se ascundă.
 Resp Fuseset din cauza soției, doar din cauza soției.
 Ce bine că în cele din urmă știa!

După această revelație i se păru dintr-odată că înțelegea etape întregi din viața sa, care îi apăruseră până de curând ca niște piese dezmembrate, fără valoare. Se gândi la una dintre aceste etape parcuse, la întreaga sa căsnicie și bucată îi apără ca o stradă lungă, obositoare și plăticoasă pe care un bărbat târăște singur prin praf o povară grea. Undeva în spate, invizibile dincolo de praf, știa că dispăruseră înălțimile strălucitoare ale tinereții. Da, fusese odată Tânăr, nu un tinerel ca toți ceilalți, avusese visuri mărete, ceruse multe de la sine și de la viață. Dar de atunci nu mai avusese parte decât de praf, poveri, un drum lung, arșiță, genunchi obosiți, iar în inimă i se pitise un dor de casă adormit, îmbătrânit.

Prăvî pe fereastră și tresări surprins. Descoperi imagini neobișnuite. Își dădu seama că se afla în sud. Mirat, își îndreptă spatele, se aplecă în afară ca să privească mai bine și mintea i se mai limpezi un pic, iar misterul destinului său deveni puțin mai clar. Era în sud! Văzu viață-de-vie întinzându-se pe terase verzi, ziduri maronii-aurii aproape dărâmate, arbori cu flori rozalii! Trenul trece pe lângă o gară

micuță cu nume italian, ceva care se termină în *ogno* sau *ogna*.

Klein reușise să deslușească o parte a destinului său. Se îndepărta de căsnicie, de slujba sa, de tot ce reprezentase până atunci viața și patria sa. Și se îndrepta spre sud! Abia acum pricepu de ce în plină agitație și nebunie a fugii sale alesese ca destinație acel oraș cu nume italian. O făcuse cu ajutorul unui ghid de hotăruri, la nimereală, ar fi putut la fel de bine să aleagă Amsterdam, Zürich sau Malmö. Abia de acum nu mai era o coincidență. Se afla în sud, trecuse Alpii. Și își îndeplinise astfel dorința arzătoare din tinerețe, din acea tinerețe, ale cărei amintiri se stinseră sau se pierduseră pe acea stradă lungă, pustie a vietii sale lipsite de sens. O putere necunoscută decisese astfel, ca să i se îndeplinească cele două dorințe arzătoare din viața sa: dorul demult uitat după sud și cel secret după libertate, fuga din serviciul de pe front, din praful căsnicieei sale. Acea dispută cu șeful său, acea ocazie surprinzătoare ivită pentru a fura banii – tot ce i se păruse important se unise acum într-o serie de mici coincidențe. Nu ei îl conduseseră. Cele două mari dorințe ale sufletului său învinseră, toate celealte fuseseră doar mijloace servind unui scop.